

Opracowała: **Jadwiga Koziel**
kształcenie zintegrowane
PSP nr 9

SCENARIUSZ ZAJĘĆ OTWARTYCH

Poziom: klasa III

Data prowadzenia: 21.05 2004r.

Prowadzący: Jadwiga Koziel

Temat kręgu: SZLAKIEM ORLICH GNIAZD

Temat dnia: PODRÓŻ W PRZESZŁOŚĆ

Temat zajęć: Konkurs wiedzy o Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej – utrwalenie wiadomości w oparciu o poznane legendy, wiadomości zdobyte na zajęciach oraz wycieczce. Rozwiązywanie zadań tekstowych z wykorzystaniem schematu trasy odbytej wycieczki.

Cel główny: Powtórzenie i utrwalenie wiadomości o Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej.

Cele operacyjne:

Kategoria A – uczeń:

- wie, co tworzy Szlak Orlich Gniazd;
- zna legendy o wybranych zamkach na Szlaku Orlich Gniazd;
- wskazuje na mapie Wyżynę Krakowsko-Częstochowską i miasta leżące na tym terenie;
- wymieni kilka miejscowości, w których znajdują się ruiny zamków obronnych;

Kategoria B – uczeń:

- wyjaśnia pochodzenie nazw miejscowości w oparciu o tekst legendy;
- układa i zapisuje wypowiedź na podstawie poznanego tekstu literackiego;
- wyjaśnia pochodzenie skał tworzących Jurę;
- wybiera spośród kilku informacji te, które są prawdziwe;
- zaznacza na osi czasu daty wydarzeń historycznych;

Kategoria C – uczeń:

- rozwiązuje zadania tekstowe odczytując dane z rysunku;
- porównuje odległości między danymi punktami;

Kategoria D – uczeń:

- analizuje dane umieszczone na rysunku i wykorzystuje je do układania zadań tekstowych.

Cel wychowawczy: Budzenie wrażliwości na piękno przyrody ojczystej, rozwijanie zainteresowań historią Polski, wdrażanie do stosowania zdobytej wiedzy w praktyce.

Metody:

- podające: pogadanka,
- problemowe: klasyczna metoda problemowa,
- praktyczne: pokaz, ćwiczeń przedmiotowych.

Formy pracy:

- indywidualna jednolita
- indywidualna zróżnicowana
- grupowa jednolita
- zespołowa

Środki dydaktyczne: teksty legend, podręczniki: „Czytam...” i „Obserwuję...”, karty pracy ucznia, zestaw pytań konkursowych, ilustracje.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. **Wprowadzenie do tematu zajęć.** Uczniowie otrzymują kartki z sylabami. Nauczyciel poleca dzieciom dobrać się tak, aby z posiadanych przez nie sylab powstały nazwy miejscowości leżących na Szlaku Orlich Gniazd. Następnie poleca ustawić się w takiej kolejności, w jakiej miejsca te położone są na mapie Polski (z południa na północ). Przyporządkowują nazwy miast do ilustracji .
2. **Konkurs wiedzy o Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej.** Uczniowie siadają w grupach. Czytają instrukcję do otrzymanego testu wyboru i rozwiązują go. Zwycięża grupa, która najszybciej i bezbłędnie wykona zadanie. Po wykonaniu zadania przez wszystkie grupy następuje wspólne sprawdzenie pracy i poprawa błędnie wykonanych zadań.
3. **Przypomnienie poznanych legend.** Uczniowie przyporządkowują tytuł legendy do nazwy miejsca, o którym opowiada dana legenda. *Karta pracy nr 1.*
4. **Ćwiczenia redakcyjne.** Nauczyciel poleca dzieciom wyjaśnić w kilku zdaniach , jak legenda tłumaczy powstanie wybranej nazwy.

5. **Zaznaczanie na osi czasu dat.** Uczniowie otrzymują kartę pracy, na której znajdują się daty panowanie królów Polski: Jana Kazimierza, Kazimierza Wielkiego i Władysława Łokietka oraz oś liczbowa z zaznaczonymi przedziałami czasowymi. Zadaniem dzieci jest odnaleźć odpowiednie daty na osi i połączyć z właściwym imieniem króla.
6. **Rozwiązywanie zadań matematycznych.** Każdy uczeń otrzymuje schemat trasy wycieczki po Jurze Krakowsko-Częstochowskiej, na którym podane są odległości pomiędzy większymi, mijanymi po drodze miastami. W zależności od poziomu umiejętności zróżnicowane są zadania na kartach pracy. (grupom odpowiadają poziomy: I-najsłabsi uczniowie, II-przeciętni, III-dobrzy, IV-bardzo dobrzy). *Karta pracy nr 2.*
7. **Podsumowanie pracy, ewaluacja zajęć.** Nauczyciel podaje początek zdania, chętni uczniowie kończą je, np. Opowiem mamie o..... Najlepiej zapamiętałem..... Podoba mi się.... Wypełniają i oddają kartę ewaluacji.

TO JUŻ WIEM

Zestaw pytań konkursowych

Przeczytaj uważnie pytania i wybierz właściwą odpowiedź. Zaznacz poprawną odpowiedź zamalowując poprzedzający ją kwadracik.

1. W jakiej części Polski leży Wyżyna Krakowsko-Częstochowska?
  - Północnej
  - Wschodniej
  - Południowej
  - Zachodniej
2. Dlaczego zamki- twierdze nazwano „orlimi gniazdami”?
  - W ich herbie był orzeł.
  - Orły miały w nich swoje gniazda.
  - Podobnie jak gniazda orłów budowano je w trudno dostępnych miejscach, na stromych wysokich skałach.
  - Wyglądem przypominały gniazda orłów.
3. Zamki twierdze na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej budowano za panowania króla:
  - Władysława Jagiełły.
  - Kazimierza Wielkiego.
  - Władysława Łokietka.
  - Bolesława Chrobrego.
4. Ostańce to:
  - trudno dostępne wzniesienia i góry o stromych zboczach.
  - ruiny pozostałe po zburzonych zamkach.
  - rośliny porastające skaliste zbocza.
  - skaliste, głębokie wąwozy.
5. Wyżynę Krakowsko-Częstochowską tworzą skały:
  - granity.
  - wapienie.
  - piaskowce.
  - marmury.
6. Symbolem Ojcowskiego Parku Narodowego jest:
  - kozica.
  - niedźwiedź.
  - sokół.
  - nietoperz.
7. Szlak Orlich Gniazd prowadzi:
  - z Gniezna do Poznania.
  - z Wrocławia do Opola
  - z Krakowa do Warszawy.
  - z Krakowa do Częstochowy.

8. W kopalni w Tarnowskich Górach wydobywano:
- węgiel.
  - sól.
  - srebro.
  - złoto.
9. Najbliżej Radomia znajdują się ruiny zamku w:
- Ojcowie.
  - Siewierzu.
  - Mirowcu.
  - Iłży.
10. Jedną z jaskiń w Ojcowskim Parku Narodowym nazwano imieniem króla:
- Jana Kazimierza.
  - Władysława Łokietka.
  - Bolesława Chrobrego.
  - Władysława Jagiełły.
11. Ostańce powstały w wyniku:
- niszczenia skał przez człowieka.
  - trzęsienia ziemi.
  - działania wody i wiatru.
  - zaklęcia czarownika.
12. Przed milionami lat na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej było:
- płytkie morze.
  - olbrzymie bory.
  - lodowce.
  - pustynia.
13. Odciski muszli i szkieletów zwierząt, które można znaleźć w skałach to:
- amoniaki.
  - amotyty.
  - amofity.
  - amonity.
14. Ojców leży nad rzeką:
- Wisłą.
  - Wartą.
  - Prądnikiem.
  - Pilicą.
15. Co wspólnego ma Góra Zborów z Łysicą?
- Na żadnej z nich nie rosną żadne rośliny.
  - Leżą na tym samym terenie.
  - Mają taką samą wysokość.
  - Według legendy były one miejscem zlotu czarownic.

KARTA PRACY NR 1

Połącz tytuł legendy z nazwą miejscowości lub góry, o której ta legenda opowiada.

„Pan Twardowski”

Tęczyn

„Grota króla Łokietka”

Maczuga Herkulesa

„Skarby w Tęczynie”

Pająki

„Maczuga Herkulesa”

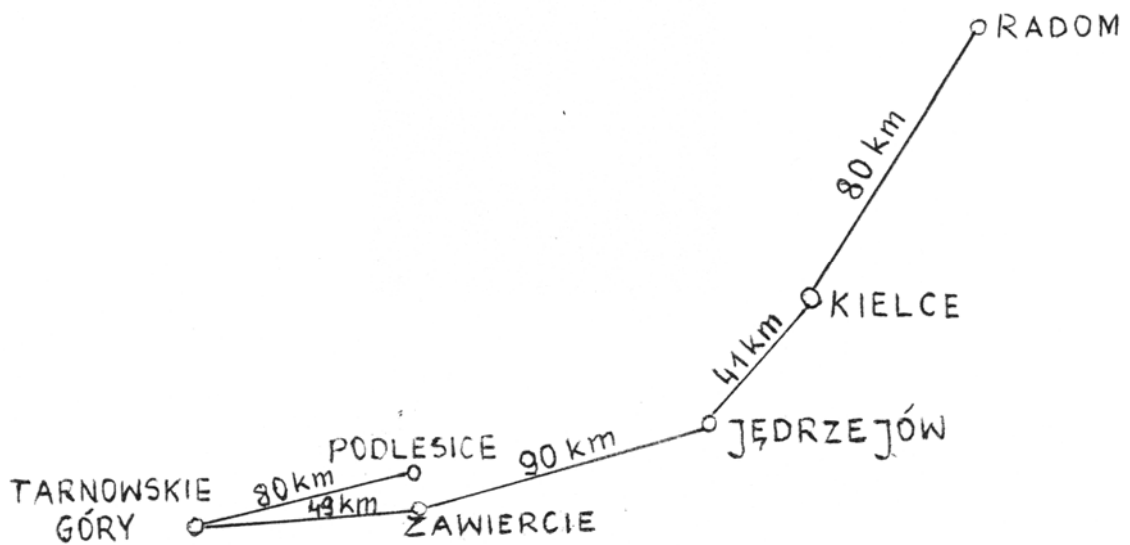
Sokolica

Ojców

Grupa I

KARTA PRACY NR 2

Wykres przedstawia trasę naszej wycieczki po Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Przyjrzyj mu się dokładnie i wykonaj zadania.

1. Podaj odległość pomiędzy Kielcami i Jędrzejowem.

.....

2. Oblicz, ile kilometrów jest między Radomiem a Zawierciem.

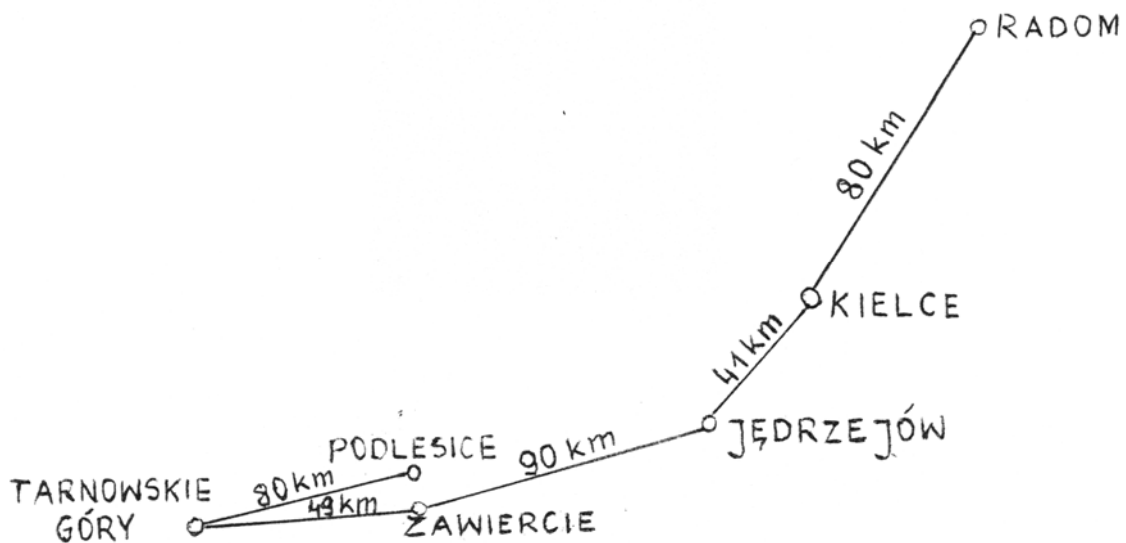
Obliczenia: .....

Odpowiedź: .....

Grupa II

KARTA PRACY NR 2

Wykres przedstawia trasę naszej wycieczki po Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Przyjrzyj mu się dokładnie i wykonaj zadania.

1. Trasa pierwszego dnia wycieczki wiodła z Radomia do Podlesic. Ile kilometrów przejechaliśmy tego dnia?

1. Obliczenia: .....

Odpowiedź: .....

2. O ile kilometrów bliżej jest z Radomia do Kielc niż z Kielc do Tarnowskich Gór?

Obliczenia: .....

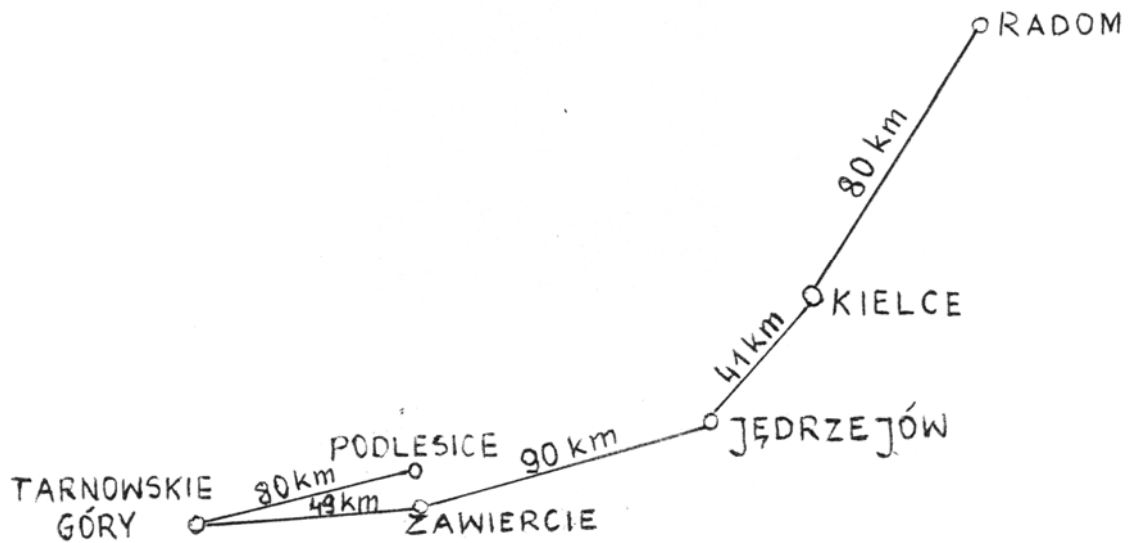
Odpowiedź: .....

Grupa III

KARTA PRACY NR 2

Wykres przedstawia trasę naszej wycieczki po Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Przyjrzyj mu się dokładnie i wykonaj zadania.

1. Ile kilometrów jest z Radomia do Zawiercia?

Obliczenia: .....

Odpowiedź: .....

2. O ile bliżej jest z Jędrzejowa do Zawiercia niż z Radomia do Jędrzejowa?

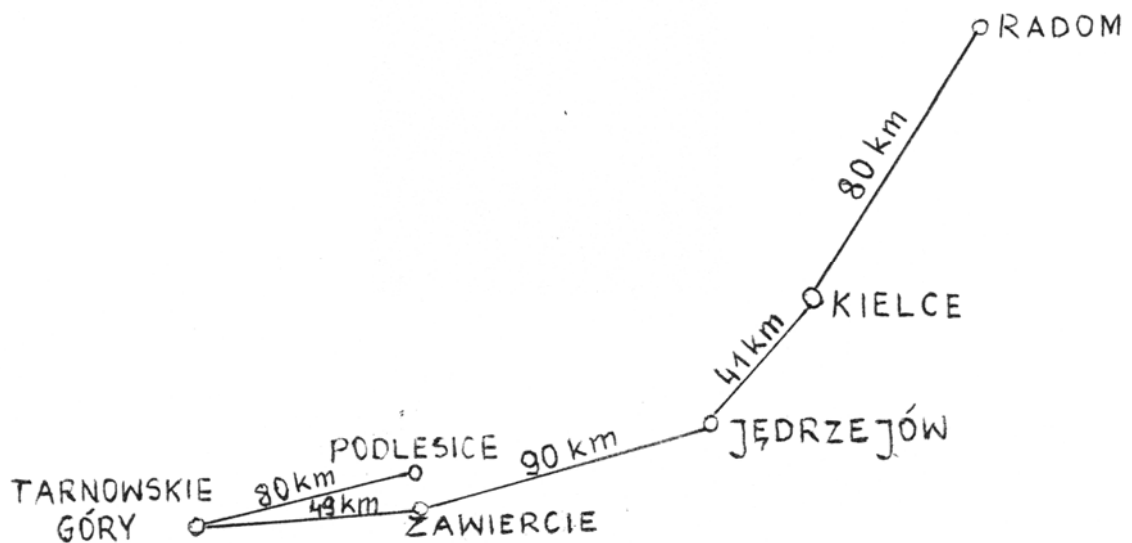
Obliczenia: .....

Odpowiedź: .....

Grupa IV

KARTA PRACY NR 2

Wykres przedstawia trasę naszej wycieczki po Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Przyjrzyj mu się dokładnie i wykonaj zadania.

1. Wykres przedstawia trasę pierwszego dnia wycieczki. Wiedząc, że drugiego dnia przejechaliśmy 180 kilometrów, oblicz o ile kilometrów krótsza była trasa przebyta drugiego dnia.

Obliczenia:

Odpowiedź: .....

2. Korzystając z podanych na wykresie trasy odległości między miejscowościami ułóż samodzielnie treść zadania i rozwiąż je.

ANKIETA DLA UCZNI

Uczestniczyłeś w zajęciach. Chciałabym poznać Twoją opinię o nich. Wezmę ją pod uwagę przygotowując następne zajęcia, dlatego proszę o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

Jeśli chcesz odpowiedzieć: *Tak, zgadzam się, podoba mi się*- zamaluj słoneczko.

Jeśli chcesz odpowiedzieć: *Nie, to nie był dobry pomysł*- zamaluj gwiazdkę.

1. Czy zajęcia były dla Ciebie interesujące?

2. Czy utrwaliły twoje wiadomości?

3. Czy polecenia były dla Ciebie zrozumiałe?

4. Czy zadania wykonywałeś z chęcią i zainteresowaniem?

5. Czy lubisz pracować w grupie?

